

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3Tos/132/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2125010188
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Réves
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2025:2125010188.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Révesa a sudcov JUDr. Rastislava Kresla a JUDr. Juraja Dziaka, v trestnej veci odsúdeného A. B., v konaní o žiadosti odsúdeného o podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 28.03.2025 pod sp. zn. 35PP/5/2025, na neverejnom zasadnutí konanom v Trnave dňa 24.07.2025 takto

rozhodol:

Podľa § 193 odsek 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., z a m i e t a.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, § 66 ods. 2 ods. 3 Trestného zákona zamietol návrh odsúdeného: A. B., nar. XX.XX.XXXX v C. t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Dunajská Streda, sp. zn. 25T/7/2023, zo dňa 22.02.2023.

Okresný súd svoje rozhodnutie zdôvodnil v rozsahu č.l. 22-26 spisu.

Proti tomuto uzneseniu zahlásil ihneď po jeho vyhlásení na verejnom zasadnutí sťažnosť odsúdený, ktorú následne zdôvodnil osobitnými písomnými podaniami doručenými okresnému súdu dňa 30.04.2025 a 05.06.2025.

V týchto podaniach vyjadril názor, že súd nesprávne vyhodnotil vykonané dôkazy, neprihliadol na návrh riaditeľa ústavu, ktorý ho navrhol prepustiť a to bez ďalších obmedzení. Tiež nevzal do úvahy to, že v pedagogickej dokumentácii sa v súčasnosti neeviduje žiadne ďalšie stíhanie voči jeho osobe. V hodnotení sa uvádza, že nebol disciplinárne potrestaný, riadne pracoval, plnil si svoje povinnosti, program zaobchádzania a podobne. Nesúhlasí s okresným súdom, ktorý konštatuje, že doposiaľ nepreukázal zvýšenú snahu po náprave. Okresný súd neprihliadol na hodnotenie riaditeľa ústavu, ktorý konštatuje, že je kritický k trestnej činnosti, akceptuje zodpovednosť a prejavuje snahu sa zmeniť. Súd si podľa jeho názoru nesprávne vyhodnotil závery ako i aktuálny obraz o jeho osobe a vo svojom odôvodnení ústavne neakceptovateľným spôsobom hodnotil i jeho minulosť, preto navrhol napadnuté uznesenie krajským súdom prehodnotiť. V doplnenej sťažnosti poukázal tiež na to, že jeho predchádzajúce odsúdenia OS D. Streda pod sp. zn. 1T/131/2010 zo dňa 08.06.20211 a pod sp. zn. 2T/196/2014 zo dňa 03.10.2014 boli zahľadené a preto nie je možné na ne prihliadať.

Krajský súd ako nadriadený súd okresnému súdu podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a tak zistil, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmienenečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona, pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 66 ods. 3 Trestného zákona, ak odsúdený má vykonať viac trestov odňatia slobody, odsúdený môže byť podmiennečne prepustený najskôr po výkone súčtu pomerných častí uložených trestov podľa odseku 1 písm. a) až c), § 67 ods. 1 a 2 a celého zvyšku trestu podľa § 68 ods.2.

Sťažnostný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia a obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že okresný súd sa vecou zaoberal komplexne, zohľadnil všetky relevantné právne i skutkové okolnosti a svoje rozhodnutie podrobne a presvedčivo odôvodnil. Sťažnostný súd sa preto s jeho právnym názorom v celom rozsahu stotožňuje.

V prvom rade je potrebné uviesť, že inštitút podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona je koncipovaný ako fakultatívny prostriedok trestnej politiky štátu, nie ako právny nárok odsúdeného. Ako opakovane zdôrazňuje odborná literatúra a judikatúra, samotné splnenie zákonom stanovenej formálnej podmienky (výkon určitej časti trestu) nezakladá automaticky právo na podmiennečné prepustenie. Podmiennečné prepustenie prichádza do úvahy len vtedy, ak sú súčasne splnené aj materiálne podmienky – teda ak odsúdený vo výkone trestu preukázal polepšenie a ak možno dôvodne očakávať, že po prepustení povedie riadny život.

Prvá materiálna podmienka – polepšenie odsúdeného je v judikatúre aj teórii chápané ako skutočná vnútorná zmena v hodnotovej orientácii a postojoch páchatel'a, ktorá sa navonok prejavuje aktívnym prístupom k plneniu programu zaobchádzania, k pracovným, vzdelávacím a resocializačným aktivitám vo výkone trestu, a ktorá odôvodňuje predpoklad, že odsúdený sa po prepustení zdrží ďalšej trestnej činnosti. Nemožno ho stotožňovať len s tým, že odsúdený pasívne dodržiava základné povinnosti uložené zákonom. Správne preto okresný súd poukázal na skutočnosť, že odsúdený počas výkonu trestu nezískal ani jednu disciplinárnu odmenu a nezapojil sa do žiadnych aktivít, ktoré by svedčili o jeho aktívnej snahe po náprave. Jeho správanie je síce na požadovanej úrovni, avšak ide iba o elementárne prispôsobenie sa ústavnému režimu, čo samo osebe nie je možné považovať za dôkaz skutočného polepšenia.

Druhá materiálna podmienka – očakávanie vedenia riadneho života - pri posudzovaní tejto podmienky je potrebné vychádzať zo všetkých okolností súvisiacich s osobou odsúdeného, jeho osobnými vlastnosťami, doterajším spôsobom života, trestnou minulosťou, povahou trestnej činnosti, pre ktorú je vo výkone trestu, ako aj z jeho postoja k resocializačným opatreniam. Cieľom je prognosticky posúdiť, či je možné očakávať, že odsúdený po prepustení bude viesť život v súlade s právnymi a morálnymi normami spoločnosti.

Okresný súd správne vyhodnotil, že v prípade odsúdeného nie je možné tento predpoklad prijať. Odsúdený bol už 14-krát odsúdený za úmyselnú trestnú činnosť rôzneho druhu, pričom medzi nimi nechýba ani druhovo totožná drogová trestná činnosť. V minulosti bol dokonca podmiennečne prepustený, avšak ani táto priaznivejšia forma trestnej represie nevedla k jeho resocializácii. Z hodnotenia ústavu vyplýva, že resocializačná prognóza je menej priaznivá a riziko recidívy je stredné. Odsúdený zároveň neprejavil žiadnu snahu zvýšiť svoje možnosti uplatnenia na slobode, keďže neabsolvoval žiadny rekvalifikačný kurz a disponuje iba základným vzdelaním. Všetky tieto objektívne okolnosti podľa názoru sťažnostného súdu neumožňujú prijať pozitívnu prognózu do budúcnosti.

Zmysel podmiennečného prepustenia, ako správne uviedol okresný súd a ako to vyplýva aj z judikatúry, nespočíva v odmeňovaní odsúdených za dobré správanie vo výkone trestu, ale v tom, aby bol na slobodu prepustený iba ten odsúdený, u ktorého možno so značnou mierou pravdepodobnosti očakávať, že povedie riadny život a že riziko jeho recidívy je minimalizované.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti sťažnostný súd konštatuje, že okresný súd správne dospel k záveru, že odsúdený síce splnil formálnu podmienku podmiennečného prepustenia, avšak nesplnil ani jednu z materiálnych podmienok. Nemožno u neho hovoriť o preukázanom polepšení a nemožno

dôvodne očakávať, že po prepustení povedie riadny život. Riziko recidívy u odsúdeného nie je eliminované, a preto je naplnenie účelu trestu možné dosiahnuť len jeho ďalším výkonom.

K sťažnostným námietkam odsúdeného:

Sťažnostný súd sa podrobne zaoberal i námietkami odsúdeného uvedenými v jeho písomných podaniach a dospel k záveru, že tieto námietky nie sú dôvodné.

K tvrdeniu odsúdeného, že okresný súd nesprávne vyhodnotil vykonané dôkazy a neprihliadol na návrh riaditeľa ústavu, sťažnostný súd uvádza, že návrh riaditeľa ústavu na podmiennečné prepustenie nemá pre súd záväzný charakter a predstavuje iba jedno z podkladových hodnotení, ktoré súd v rámci rozhodovania o podmiennečnom prepustení zohľadňuje. Súd je povinný vyhodnotiť všetky okolnosti v komplexných súvislostiach a posúdiť ich z hľadiska naplnenia zákonných podmienok ustanovenia § 66 Trestného zákona. Správne preto okresný súd prihliadol nielen na tzv. pozitívnu časť hodnotenia riaditeľa ústavu, ale aj na ostatné objektívne skutočnosti, ako je absencia disciplinárnych odmien, pasívne prispôsobovanie sa režimu výkonu trestu, nedostatok aktívnej snahy o rekvalifikáciu či účasť na resocializačných aktivitách, a najmä celková trestná minulosť odsúdeného a menej priaznivá resocializačná prognóza.

Pokiaľ odsúdený namieta, že okresný súd neprihliadol na skutočnosť, že nebol disciplinárne trestaný, riadne pracoval a plnil si uložené povinnosti, je potrebné zdôrazniť, že takéto správanie je elementárnou povinnosťou každého odsúdeného a samo osebe nezakladá záver o polepšení. Ako už judikatúra opakovane uvádza, podmiennečné prepustenie nemá byť odmenou za formálne bezproblémový výkon trestu, ale je možné iba vtedy, ak existuje odôvodnený predpoklad, že odsúdený po prepustení povedie riadny život.

Rovnako nie je dôvodná ani námietka odsúdeného, že súd „ústavne neakceptovateľným spôsobom“ prihliadal na jeho minulosť. Pri posudzovaní druhej materiálnej podmienky – dôvodného očakávania vedenia riadneho života – je súd povinný skúmať celý predchádzajúci spôsob života odsúdeného, jeho trestnú minulosť, sklon k recidíve a charakter spáchanej trestnej činnosti. Skutočnosť, že odsúdený bol v minulosti opakovane súdne trestaný (vrátane skutočnosti, že už raz bol podmiennečne prepustený, avšak viedol trestnú činnosť ďalej), je preto nevyhnutným kritériom, ktoré musí byť v rámci posúdenia prognózy jeho správania na slobode zohľadnené.

Sťažnostný súd nepovažuje za dôvodnú ani námietku odsúdeného týkajúcu sa tzv. „zahľadených“ odsúdení. Aj keď došlo k zahľadeniu určitých odsúdení a tieto sa už formálne nepovažujú za súčasť jeho trestného registra, súd je oprávnený prihliadať na predchádzajúci spôsob života odsúdeného ako na faktickú okolnosť významnú pre posúdenie jeho osobnosti a resocializačnej prognózy. Zahľadenie odsúdenia totiž neznamená, že súd musí odhliadnuť od reálne existujúcej a preukázanej minulosti páchatel'a, pokiaľ je táto skutočnosť významná pri skúmaní druhej materiálnej podmienky.

Za nedôvodnú považuje sťažnostný súd aj argumentáciu odsúdeného, že voči nemu nie je v súčasnosti vedené ďalšie trestné stíhanie. Absencia novej trestnej činnosti počas výkonu trestu odňatia slobody je prirodzeným dôsledkom samotného faktu jeho izolácie a nemožno ju považovať za prejav polepšenia alebo ako skutočnosť, ktorá by sama osebe odôvodňovala podmiennečné prepustenie.

Na záver je potrebné zdôrazniť, že okresný súd postupoval v súlade so zákonom, keď komplexne posúdil osobu odsúdeného, jeho správanie vo výkone trestu i jeho trestnú minulosť, a správne dospel k záveru, že materiálne podmienky podmiennečného prepustenia splnené nie sú. Námietky odsúdeného preto sťažnostný súd vyhodnotil ako nedôvodné a nepodložené.

Z uvedených dôvodov krajský súd uznesenie okresného súdu považuje za vecne správne, preto rozhodol tak, ako je uvedené v enunciiate tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.